

Рисан Назар Володимирович

студент 1 курсу ОС «магістр» факультету фінансів та обліку, ТНЕУ
Науковий керівник – к.е.н., доцент Круп'як І.Й.

ФАКТОРИ ВПЛИВУ НА ЗДІЙСНЕННЯ ЗАОЩАДЖЕНЬ ДОМОГОСПОДАРСТВ У СУЧАСНИХ УМОВАХ

В умовах трансформації економічних процесів спостерігається значна диференціація доходів домогосподарств та високий ступінь розшарування населення. Це призводить до зниження активності більшої частини населення країни та виникнення складної фінансової поведінки домогосподарств.

Поведінка домогосподарств являє собою сукупність механізмів взаємодії домогосподарств із рештою суб'єктів ринкової економіки щодо виробництва національного доходу з метою впливу на споживання, заощадження й інвестиції [1]. При цьому частка заощаджень у доходах українців є досить незначною. Однією з причин такої ситуації є низький рівень добробуту більшості домогосподарств, що склався в період соціально-економічних реформ, наявність хронічно незадоволених потреб населення.

В сучасних умовах доходи, витрати і заощадження можуть зазнавати труднощів методологічного характеру. Найбільші з яких – суб'єктивна оцінка і тіньова економіка. Саме тому, не всі заощадження можуть бути враховані представленою офіційною статистикою.

Вагомими факторами впливу на здійснення заощаджень є: посилення доступності кредитів у національній та іноземній валютах, насичення ринку економічними благами споживчого характеру, бурхливий розвиток маркетингових комунікацій, що сприяє зростанню обсягів споживання.

Скорочення частки заощаджень у доходах населення пов'язане також з обмеженням ліквідності. Люди діють відповідно до стратегії вирівнювання, тому у період економічного спаду змушені витратити накопичені раніше заощадження. Так, коли існуючі в населення заощадження в Ощадбанку СРСР виявилися втраченими, а залучення кредитів стало неможливим, домогосподарства змушені були витратити весь одержуваний дохід на споживання. Водночас низький рівень доходу

не обов'язково є перешкодою для стратегії вирівнювання споживання. Саме в такому випадку потреба у вирівнюванні навіть вища. Заощадження стають необхідні, оскільки вони виконують роль фінансового буфера за нестабільних умов, адже саме для таких родин, що балансують на межі бідності, тимчасова втрата доходу або нещасний випадок можуть призвести до безповоротних наслідків. Проте, у сучасних умовах більшість населення змушене витратити на споживання весь поточний дохід. Звичайно до нестабільності населення живе сьогоднішнім днем, тому не намагаються перенести споживання на майбутнє [2].

Важливим аспектом в дослідженні є те, що для значної частини українців характерний дуже високий коефіцієнт дисконтування майбутніх доходів, тобто при приведенні майбутніх доходів до поточного моменту використовують коефіцієнт набагато більший, ніж ефективні ставки за кредитами, інфляція й темп приросту доходів.

Специфікою сучасних умов є існування загальної недовіри до інструментів фінансового ринку, яка супроводжується ризиком та страхом бути ошуканим. Вкладати в матеріальні активи або споживання престижніше, оскільки вважається, що краще витратити на себе, ніж втратити. У цій ситуації рішення про споживання майже автоматично переважає над рішенням про заощадження, а якщо рішення про нагромадження коштів усе таки й приймається, то вибір робиться на користь тих інструментів, які перебувають під особистим контролем: готівка у формі національної або іноземної валюти. Відносно безпечною вважається робота з перевіреними банками, фінансовими компаніями або планування вкладень здійснюється тільки на короткі строки: рік, максимум два [3].

Таким чином, проаналізувавши вищеперелічені фактори впливу на рівень заощаджень доцільно акцентувати, що вжиття заходів для покращення добробуту населення, здійснення об'єктивної оцінки заощаджень, збільшення довіри населення до фінансових інститутів, підвищення рівня фінансової грамотності призведе до належного заощадження коштів, що стануть ефективним джерелом формування інвестиційних ресурсів.

Література:

1. Ватаманюк О. З. Визначення особистих заощаджень в економіці України. *Фінанси України*. 2007. № 1. С. 75.

2. Вдовиченко А. М. Фінансовий потенціал населення: нові можливості інноваційного розвитку економіки України: монографія. Національний університет ДПС України, 2012. 225 с.

3. Ібрагімова Д. Х. Типи ощадної і кредитної поведінки. *Моніторинг суспільної думки*. 2009. № 2. С. 90.

Романків Аліна Андріївна
студентка 3 курсу факультету фінансів та обліку, ТНЕУ
Науковий керівник - к.е.н., доцент Петрушка О. В.

МІСЦЕВІ БЮДЖЕТИ ЯК ОСНОВА ФІНАНСУВАННЯ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ РЕГІОНІВ

Питання місцевих бюджетів набуває особливої актуальності на шляху євроінтеграції України. Становлення місцевих бюджетів багато в чому залежить від правильності, повноти та оптимальності застосування положень Бюджетного кодексу. Крім того, місцеві бюджети є вагомим інструментом впливу на соціально-економічний розвиток регіонів, обумовлений складною політичною ситуацією та фінансовою кризою в країні, що безпосередньо впливає на рівень життя населення та його можливість задовольняти свої потреби.

Тому виникає необхідність підвищити самодостатність та збалансованість місцевих бюджетів, рівень їх фінансової спроможності, а також чітко сформулювати напрями використання бюджетних видатків.

В Україні основними джерелами наповнення доходної бази місцевих бюджетів є закріплені доходи та офіційні трансферти, тому місцевим органам влади необхідно впливати на розвиток бази надходжень закріплених доходів і збільшення частки власних доходів. Зокрема, забезпечувати підтримку підприємств, що створюють нові робочі місця й збільшують фонд оплати праці;

застосовувати режим жорсткої економії бюджетних коштів; сприяти розвитку малого та середнього бізнесу та ін.